

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VECHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II, ŽITNÁ UL. Č. 4b. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 Kč I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO Kč 4.

ROČNÍK XV.

V PRAZE, V ZÁŘÍ 1933.

ČÍSLO 7.

Notář Dr. EDUARD LISKA:

Ručení notáře podle zákona čís. 65/33.

V posledním čísle Českého Práva pojednal p. kol. Dr. Hanna obšírně a výstižně o poplatkové novelle čís. 65/33 Sb. z. a n. a zmínil se též o ručení notáře za zapravení poplatku do 40 dnů v případech cit. zákonem stanovených. Nejasné a nepřesné znění odst. 2 čl. VIII. vl. nař. čís. 66/33 znepokojilo notáře a toto znepokojení bylo zvýšeno zmíněným článkem p. kol. Dra Hanny, který správnými dedukcemi dospěl k úsudku, že podle poplatkové resp. finanční zásady »in dubio peius« je snadno možné, že finanční úřady vyloží si citované zák. ustanovení v neprospěch notářů a že budou trvat na jejich ručení za poplatky splatné do 40 dnů bez vyměření. Co by to mělo v praxi za následky, si snad ani nemůžeme dobře představit, jisto však je, že by buď notář utrpěl značnou škodu, nebo by přišel do konfliktu s ustanovením notářského řádu, nač pan kol. Dr. Hanna též již poukázal.

Za těchto okolností jest mi velmi milé, mohu-li k uklidnění všech pp. kolegů konstatovat fakt, že ministerstvo financí vykládá cit. čl. VIII. odst. 2 pro notáře a advokáty příznivě, neboť ve svých pokynech vydaných k čís. 57722/33-V/15 k provádění zákona čís. 65/33 uvádí v čl. 8 odst. 1 doslovně toto:

»Advokáti a notáři neručí za poplatky, jež jsou strany povinny platiti přímo bez vyčkání úředního vyměření z listin nebo právních jednání, které byly za jejich součinnosti sepsány nebo uzavřeny, jestliže splnili ohlašovací povinnost jim náležející (§ 74 popl. zák.).«

Tyto pokyny určeny jsou všem okr. finančním ředitelstvím, poplatkovým úřadům a berním úřadům, a mají býti uveřejněny ve věstníku min. financí.

Zjištěním, že notář v daném případě neručí za poplatky, se zjednodušuje nazírání na postup notáře v případech, kde strany činí podle platných předpisů nárok na úplné neb částečné osvobození od poplatků (na př. podle zákona o stav. ruchu, při konversích, dílčích smlouvách, směnách za účelem arrondace a pod.). V těchto případech postačí, když notář splní svoji ohlašovací povinnost podle čl. 74 popl. zák. a poučí strany o ustanovení zákona čís. 65/33 resp. vlád. nař. čís. 66/33.

Při tom doporučuji uvést nárok na osvobození v obsahu dotyčné listiny i tam, kde jest zapotřebí podati samostatnou žádost za osvobození od poplatků.

Ostatní druhy notářova ručení za poplatky, jak v článku p. kol. Dra Hanny jsou uvedeny (t. j. za správné kolkování, za ohlášení listiny v zák. lhůtě a za poplatkové poučení stran dle §u 1299 o. o. z.), jsou ovšem nesporny. Podle tohoto §u ručí také notář straně za správnost notářem vypočítaného poplatku, který má strana bez úředního vyměření zaplatiti, leč by notář výslovně vůči straně prohlásil, že za správné vypočítání onoho poplatku nepřejímá žádnou záruku.

Dr. BEDŘICH PEŠEK:

K článku „Poplatky veřejného notára z pozostalostí“.

V čísle 7. ročníku XIV. tohoto časopisu navrhuje pan Dr. Michal Slávik ve shora uvedeném článku reformu sazby odměn notářů jako soudních komisařů za projednání pozůstalostí. Odměna má býti stanovena paušálem podle hrubé hodnoty pozůstalosti a podle rozsahu prací (za další roky atd.).

Návrh pana Dra Slávika lze vítati a má mnoho výhod:

Úspora času pro notáře, nebude-li muset sestavovat zdlouhavé a opakující se seznamy útrat.

Úspora času pro soud, nebude-li muset seznamy zkoumat.

Odměna může býti stanovena tak, aby méně zatěžovala nepatrné pozůstalosti a za to byla vyšší při pozůstalostech větších.

Bude-li sazba dosti pružná (jak níže navrženo), může býti při stanovení odměny brán zřetel na obtížnost projednání.

Stinnou stránkou byla by okolnost, že soudce by měl při stanovení odměny velkou volnost; ale věrme objektivnosti soudců a možnosti zjednatí nápravu opravnými prostředky. Konečně má soudce i dnes značnou volnost vzhledem k nejasným ustanovením vlád. nař.

č. 102/1923 Sb. z. a n. o poplatcích veřejných notářů a sazby.

S panem Drem Slávikem však nesouhlasím v těchto bodech:

1. při pozůstalostech do 5.000 Kč nenáleží notáři náhrada hotových výloh;

2. odměna je stanovena pevnou neměnitelnou sumou;

3. odměna při pozůstalostech do 300.000 Kč je téměř vesměs snížena pod nynější minimální výměru (při pozůstalostech do 1.000 Kč bezmála na polovici!).

ad 1. Jest základní zásadou, že notáři přísluší v každém případě náhrada hotových vydání (§§ 9 a 16 vl. nař. č. 102/1923 Sb. z. a n.); i v tom případě, kdy notář nemá vůbec nároku na odměnu (pozůst. do 200 Kč), náleží mu přece náhrada hotových vydání. Nelze po notáři spravedlivě požadovati, aby z vlastní kapsy platil poštovné, kolky a pod. za dědice, zejména i v případě, kdy za svou práci vůbec žádnou odměnu nedostane. A podle řečeného návrhu má dokonce notář z vlastní kapsy hradit hotová vydání při pozůstalostech až do 5.000 Kč!

ad 2. Je-li stanovena odměna pevnou neměnitelnou sumou, vznikají jednak při nepatrném rozdílu hodnot pozůstalostí velké skoky odměny, jednak nelze odměnit obtížnost práce notářovy. Tak při hodnotě 20.000 Kč náleží odměna 450 Kč, při 20.050 Kč již 550 Kč, t. j. o 100 Kč více; při hodnotě na př. 4.000 Kč byla by odměna 140 Kč bez ohledu na to, zda pozůstalost dědí bez jakýchkoli komplikací jediný dědic, který přizná jmění místopřísežně, či zda tu jsou složité výpočty povinných podílů, kolace, zdlouhavé soupisy a odhady a pod.

ad 3. V citovaném článku jsou odměny vypočteny dle nynějších sazeb při projednání co nejjednodušším (»Teda toto sú minimálne sadzby«). Jakkoli nelze s výpočtem plně souhlasit (za lustrování podle pol. 6 nikoli 11 k), za stránku obyčejných opisů 2 Kč 50 h, nikoli 3 Kč atd.), lze přece vzít výpočty ty za základ dalších úvah; vzhledem k nejasnému znění vl. nař. o poplatcích notářů nelze totiž vůbec absolutně správně a přesně odměnu vypočíst.

Pan Dr. Slávik navrhuje při menších pozůstalostech odměnu značně nižší, než by příslušela podle platných sazeb, a teprve při pozůstalostech přes 300.000 Kč je odměna o něco vyšší. Zřejmě má být újma, kterou by notáři při malých pozůstalostech utrpěli, vyvážena vyššími odměnami při pozůstalostech velkých; na papíře věc vypadá velmi pěkně. Ale kolik velkých pozůstalostí projednávají notáři? Ze zkušenosti je všeobecně známo, že za platnosti nešťastného ustanovení 2. věty 3. odst. § 29 nesp. pat. ve znění zák. č. 123/1923 Sb. z. a n., že strany si mohou pozůstalost projednat samy nebo svým oprávněným zmocněncem, téměř všechny velké pozůstalosti projednávají advokáti; odměna notářů za bezplatné projednání a nižší sazby při menších pozůstalostech, navržená vyššími sazbami při pozůstalostech nad 300.000 Kč, jest tudíž ilusorní. Za

platnosti cit. nespravedlivého ustanovení budou přece jen notáři projednávatí téměř výhradně pozůstalosti pod 100.000 Kč a sazby za tyto nelze proto tak pronikavě snížit.

Navrhuji proto úpravu té látky takto:

1. Sazba odměn notářů za projednání pozůstalosti:

Hrubá hodnota pozůstalosti		Odměna	
nad Kč	do Kč	od Kč	do Kč
200	— 1.000	60	— 90
1.000	— 2.000	85	— 115
2.000	— 3.000	105	— 135
3.000	— 4.000	130	— 160
4.000	— 5.000	160	— 220
5.000	— 10.000	280	— 360
10.000	— 20.000	410	— 490
20.000	— 30.000	520	— 600
30.000	— 40.000	615	— 695
40.000	— 50.000	700	— 780
50.000	— 60.000	785	— 860
60.000	— 70.000	860	— 920
70.000	— 80.000	910	— 950
80.000	— 90.000	940	— 1.000
90.000	— 100.000	970	— 1.030

a tak podobně dále.

2. Při hodnotě pozůstalosti do 200 Kč nenáleží notáři odměna za projednání, nýbrž jen náhrada hotových vydání (stejně § 16 nynější sazby).

3. Bylo-li třeba druhého roku, náleží odměna o 20% vyšší; za každý další k projednání potřebný rok zvýší se odměna dále o 10% základní sazby. Zvýšení nesmí přesahovat 50% základní sazby.

4. Při přenechání pozůstalosti do 5.000 Kč iure crediti náleží polovina odměny (stejně pol. 11 e) nynější sazby).

5. Hotové výlohy buďtež nahrazeny vždy zvlášť (stejně § 9 sazby).

6. Mimo uvedenou odměnu a náhradu hotových vydání náleží notáři při projednání pouze poplatky podle pol. 13 (cestovné, stravné, nocležné a poplatek za promeškání času) a pol. 11 k) not. sazby (za provedení dobrovolné dražby za poz. řízení).

7. Soudce stanoví odměnu v mezích sazby, hledě k hrubé hodnotě pozůstalosti a k obtížnosti projednání.

8. Je-li projednání spojeno s obzvláštními obtížemi a vyžaduje-li neobyčejně mnoho práce (viz pozn. 1 k pol. 11 nynější sazby), může být stanovena i přiměřená odměna vyšší.

9. Za prozkoumání pozůstalosti, kterou si účastníci projednali sami nebo svým zmocněncem, náleží notáři 50% odměny dle hořejší sazby.

10. Okolnosti rozhodné pro stanovení odměny a hotové výdaje uvede notář stručně ve zprávě, kterou předkládá projednanou pozůstalost soudu k usnesení.